

Радичков и неговите опити за летене

Вечерта бе открита с кратко, но вълнуващо слово на д-р Ивана Сръбкова от Славянската библиотека към Народната библиотека в Прага, в което тя отбеляза, че ако трябва да отличи един-единствен български автор от XX век, то това би бил Радичков. Тя спомена, че творчеството му е било, и продължава да е, високо ценено от чешкия читател и театрален зрител, и отбеляза имената на Хана Райнерова и Милош Войта, превели великолепно и с истинска обич по-голямата част от неговите творби на чешки език и създали по този начин своеобразен мост между автора и чешката публика.

Виден гост на събитието бе директорът на Народния театър, гр. Прага, Ян Буриян, който сподели спомените си от 1986 г., когато поставя за пръв път на чешка сцена пиесата „Опит за летене“, която със своята поетика, оптимизъм и познание за вътрешната сила на обикновения човек отговаря точно на представата за театър на младия тогава режисьор.

В спомените за представленията на Радичковите пиеси на чешка сцена се включи и обичаният словашки актьор Мариян Лабуда, пресъздал образа на Лазар от „Лазарица“, роля с огромно значение за неговата кариера. С много любов и вълнение, както и с немалка доза хумор актьорът се върна трийсет години назад, за да ни предаде своето усещане за пълнокръвност, живост и многопластовост на Радичковата пиеса.

С вълнение от срещата си с писестите на Радичков говориха и актьорите Ивана Локайова и Ян Вондрачек, които десет години след поставянето на „Опит за летене“ в пражкия театър „В Длоухе“ отново представиха пред публиката откъс от пиесата, като се превъплътиха в ролите на Даскал Киро и Аврамовица.

Сцената се оживи и от изпълненията на поканените специално за вечерта обичани български актьо-

Ян Вондрачек и Ивана Локайова се превъплътиха в Радичковите герои

Ако има български автор, който по неповторим начин съчетава народния говор и фолклорна традиция с модерен начин на писане и мислене, и зад привидно банални сюжети и случки прозира драмата на обикновения човек и несъвършенствата на днешното време, то за мен това безспорно е Радичков. Предполагам и за доста други четящи хора Радичков е любим и уникален автор, защото много бяха нашите сънародници, дошли на 30-и октомври в театър „Na Perštýně“, за да почетат с присъствието си организираното от Българското посолство и БКИ в Прага събитие по повод рождението на два пъти номинирания за Нобелова награда за литература Радичков.

ри Марта Вачкова и Владимир Пенев. В тяхно изпълнение се насладихме на откъси от незабравимата Радичкова проза – „Спомени за коне“, „Птича перушина“, „За лъвовете“ и предизвикалата бурен смях в залата „За простотията“.

Радичковото слово винаги е предизвикало емоционални и разтърсващи реакции, той е писател и драматург, който има своята ярна и безкрайно обичаща го публика, защото винаги е бил честен и откровен с читателите си; обикновен и земен, и в същото време космичен и магичен. Искреното му и без капка фалш поведение и отношение си припомниме чрез откъси от биографичния филм „Черказки хроники“ на режисьора Димитър Петков.

В края на вечерта от сцената на театъра Розалия Радичкова, дъщеря

Мартина Вачкова и Владимир Пенев с откъси от незабравимата проза на българския класик

на писателя и драматург в Народния театър, гр. София, благодари на всички, организирани и участвали в събитието, както и на неговите преводачи, макар и да не са вече сред живите, на актьорите и режисьорите, играли в и поставяли негови пиеси, на чешките и на българските читатели и почитатели на театралното изкуство, на всички, които с присъствието си допринесоха за атмосферата на събитието, отбелязващо рождението на неповторимия творец Йордан Радичков. ♦